

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Cok. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in sprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Ljubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

SLOVENE

Bollettino No 1060

Violento fuoco di artiglierie in Tunisia - Attacchi locali nemici respinti - 14 velivoli nemici distrutti - Un sommergibile nemico affondato

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Su tutto il fronte tunisino violento fuoco di artiglierie, attacchi locali di reparti nemici sono stati respinti.

Intensa l'attività delle opposte aviazioni: La nostra ha bombardato obiettivi delle retrovie avversarie in azioni diurne e notturne; tredici apparecchi risultano abbattuti da cacciatori germanici.

Nella incursione nemica su La Spezia si deplorano 8 morti e 50 feriti.

Un velivolo nemico è stato abbattuto.

Nel Tirreno un sommergibile nemico è stato affondato, dopo prolungata caccia da una nostra unità anti-sommergibile al Comando del sottotenente di Vascello Ricomanni Renato.

Vojno poročilo št. 1060

Močno topniško streljanje v Tunisu - Krajevni sovražni napadi odbiti - 14 sovražnih letal sestreljenih - Sovražna podmornica potopljena

Glavni Stan italijanskih Sil objavlja:

Na cellem tuniškem bojišču močno topniško streljanje; krajevni napadi sovražnih oddelkov so bili odbiti.

Močno delovanje obojestranskega letalstva: naše letalstvo je bombardiralo podnevi in ponoči cilje v nasprotnikovem zaledju; nemški lovci so sestrelili 13 strojev.

Pri sovražnem napadu na La Spezia je bilo obžalovati osem mrtvih in 50 ranjenih.

Eno sovražno letalo je bilo sestreljeno.

V Tirenskem morju je bila po dolgem lovu neke naše protipodmorniške jedinice pod poveljstvom podporočnika bojne ladje Ricomannija Renata potopljena ena sovražna podmornica.

Nemčija proslavlja Hitlerjev 54. rojstni dan

Göringovi poslanci in Göbbelsov govor za Hitlerjev rojstni dan

Berlin, 20. aprila. AS. Snoči so za Hitlerjev rojstni dan imeli v berlinski Filharmoniji veliko slovesnost, pri kateri so bili mnogi odličniki nacionalno-socialistične stranke, zastopniki vlade in oboroženih sil ter odposlanstvo delavcev iz vojnih tovarn in velika ljudska množica. Pri slovesnostih je imel minister za propagando dr. Goebbels govor, v katerem je orisal zvezo med Hitlerjevo osebo in med dogodki poslednjih let ter poudaril, da je sedanja vojna v nasprotju z vsemi prejšnjimi narodnega in plemenskega značaja in da se oba tabora ravno zaradi tega bojujeta s tolikšno zagrizenostjo. Narodi, ki so zapleteni v tej borbi — je dejal dr. Goebbels — prav dobro vedo, da tokrat ne gre za bolj ali manj važno popravno mejo, marveč da je na tehnični njihov narodni obstoj. Ne da bi se jim bilo treba odpovedati njihovi moči in ugledu, so imeli sovražniki Nemčije tisočkrat priložnosti, da bi ustregli pravičnim nemškim narodnim zahtevam, toda raje so izbrali vojno, ker bi sicer »Nemčija postala premočnejša, kakor je leta 1936 dejal sedanji angleški ministrski predsednik. Goebbels je nato dejal, da je Anglija raje vrgla na tehtnico svoj lasten narodni obstoj, toda namesto da bi dosegla svoje vojne cilje, se je morala stopnjoma odpovedati svojim narodnim dobrinam. Opozoril je na vse prazne poskuse Hitlerjeve, da bi se ognil žaloigre, ki je grozila narodom, naposled pa še njegova neuspešna prizadevanja, da bi se vojna kolikor mogoče skrajšala. Vojni bujskači se niso menili za trpljenje, ki je bilo nujna posledica vojne. Prevečalo jih je globoko sovraštvo do nacionalno-socialističnega gibanja, do nemškega naroda in do Hitlerja samega. Vendar — je nadaljeval govornik — se je sovraštvo do Nemčije obrnilo proti tistim možem, ki so ga razpihivali, nemški narod pa vidi v svojem voditelju človeka, v katerem se zrcalijo njegove težnje in njegove zmagovite odločitve. V zadnjih dveh mesecih strašne zime se je Hitler odločil popraviti zgodovinsko zmoto leta 1918 in je s tem zaslužil nagrado velike zmage.

Nemški narod, zbran okrog svojega vodje, mu ob 54. rojstnem dnevu izreka vsdo vdanost in zvestobo, ki je najsilnejše moralno orožje v vojni. Mi verujemo v veliko zmago nemškega orožja — je zaključil minister —, ker verujemo v Hitlerja. Narod, ki ima velikega voditelja, bo dosegel velike cilje.

Berlin 20. aprila. AS. Za Hitlerjev 54. rojstni dan je maršal Göring napisal spomenico nemškemu narodu. Potem ko je v imenu vsega nemškega naroda želel, da bi Hitler še dolgo živel ter da bi ga mnoga leta spremljale njegove ponosne sile, je maršal Göring poudaril, da voditelj tretjega rajha danes bolj kot kdaj prej trdno drži v rokah usodo nemškega naroda. »To je jasno dokazal v dogodkih zadnjih mesecev, ko je vpregel vse svoje lastne sile, da je na čelu nemških čet ustavil nasprotnika, ki je z grožnjami pritiskal na vzhodu, ter ga po zmagovitem protinapadu vrnil nazaj.« Maršal Göring pravi dalje, da mora biti neutrudljivo Hitlerjevo delo življenjski vzor, ki se mu mora prilagoditi vsi nemški narod, posebno danes, ko sta na tehtnici njegov lastni obstoj in njegova bodočnost. Nemški maršal nato vabi nemški narod, naj z dejanji in besedami izkaže svojo neomajno vero v Hitlerja ter naj z voljo in vsami svojimi silami služi stvari, ki se ji je Hitler ves

Rim, 20. apr. AS. »Uredbeni list« fašistovske stranke prinaša naslednjo poslanico novega tajnika stranke, ekse, Carla Scorza zveznim tajnikom za fašiste:

»Duce mi je zapovedal, naj služim revoluciji kot tajnik stranke. — Dvigam pobožno misel k padlim, k rodbinam, ki svojo žalost varujejo s ponosom in odločnostjo, k mestom, ki jih je po-habil nasprotnikov bes. Pozdravljam tovariše vseh ur in ene same vere ter državne oborožene sile, ki so se borile in se bore z največjo hrabrostjo. Za fašiste določam naslednje:

1. Duceju in revoluciji služim po besedilu pri-sege »vse do žrtve lastne krvi. Kdor ni pripravljen za najvišjo žrtve, nima pravice do duhovnega državljanstva v stranki. Če se mu s hinavščino in pretvarjanjem posreči ostati v njej, je izdajalec.

2. Verovati v zmago ni dovolj. Treba je napeti vse sile za voljo, da jo dosežemo. Zmaga ne sme biti samo slabotna težnja, temveč mora za vse biti edina življenjska danost, ki nudi samo eno izbiro: ali zmagati ali poginuti.

3. Sleherni fašist sam in zgolj zaradi tega, ker je prisegel, zastopa vso stranko. Iz tega izvira zanj sveta dolžnost, da mora vsako uro biti neizprosno branilec in najbolj vdani služabnik revolucije ter države.

4. Fašistovo plemstvo, ki temelji na kar se da brezpopojni veri, izvira iz ljudstva in ga morajo ojačevati ter plemeniti naslednje sestavine: morala, disciplina, pravičnost, človečnost. Ker pa smo v vojni, bo vse to vojna morala, vojna disciplina in vojna pravičnost.

5. Sleherni fašist mora pred vsakim drugim poslom ali nalogo, kateri ga lahko dodele, čutili se strankarja. Najprej fašist, potem vse drugo, zakaj samo, če si fašist, lahko izpolnjuješ svojo dolžnost na vsakem področju.

6. Sleherni fašist mora čutili neomajni ponos nad osebnim odgovornostjo. Ponavljanje izreka »po zapovedi, ne pomeni vedno neogibno potrebne podreditve, temveč dosti bolj pogosto razodeva bo-jazljivo skrivanje za višjimi dostojanstveniki. Izpolnjevati je treba svojo dolžnost za vsako ceno, tudi če ne upaš na nobeno plačilo, tudi če pri

posvetil. »To bo najlepše darilo, ki bi ga mogel nemški narod pokloniti svojemu voditelju za 54. rojstni dan.«

Vojakom okoroženih sil pa je maršal Göring poslal tole poslanico: »Sredi velikanske borbe narodov praznujete danes četrti rojstni dan našega ljubljene voditelja. Vaša neomajna vera in vaša ljubezen do Adolfa Hitlerja sta obseženi v va-ši vojaški prisegi. V tej uri izpovedujemo pred vsem svetom obljubo, da bomo kot hrabri vojščaki vselej šli za našimi slavimi zastavami v slehernem boju na kopnem, na morju in v zraku. Izpovedujemo naposled prepričanje o nepremagljivosti našega orožja in o večni veličini Nemčije. Tovariši, pozdravljamo prvega vojaka Nemčije.«

Nekaj italijanskih ujetnikov se je vrnilo

Njih besede so polne prezira nad slabim ravnanjem v ujetništvu

Lizbona, 20. aprila. AS. Tukaj se je začelo izkrcovanje italijanskih pobablencev in ranjenec, pripadajočih zdravniškemu osebju in trgovski mornarici, ki jih je pripeljala bolniška ladja »New Foundland«. Prisotni so bili Kr. minister Italije, osebje Kr. poslanstva in konzulata, švicarski poslanik in delegat portugalskega zunanjega ministristva. Italijanskim ujetnikom je bil prirejen lep sprejem. Zdravje ujetnikov, ki so bili ranjeni pred enim letom, je v splošnem zadovoljivo. Borili so se na raznih bojiščih Afrike in Sredozemlja. Prepeljali so jih iz Anglije, kamor

Trda šola fašizma je ustvarila čudeže

Stockholm, 20. aprila. AS. Švedski list »National Tidning« je objavil trikolonski članek z italijanskim naslovom »Siamo in guerra« (Smo v vojni), v katerem pravi: »Po dveh letih, odkar je Italija stopila v vojno, kaže pogled na notranjo fronto, da je italijansko ljudstvo po duhu in organizaciji močnejše kot kdajkoli. Ta po naravi skromen narod čuti, da je v vojni za svojo usodo ter za usodo Evrope in ve, da ta vojna ne more biti končana drugače kakor z zmago konstruktivnih sil. Trda šola fašizma je ustvarila čudeže. Mussolini in fašizem imata danes za sabo silo 45 milijonov Italijanov, ki odločno verujejo v ideale novega reda.«

Namerni napadi na civilno prebivalstvo

Berlin, 20. aprila. AS. Tukajšnji večerni tisk z ognjevitimi besedami komentira izjave poveljnika ameriškega letalstva v Angliji generala Eake, objavljene v »Daily Mailu«. Ameriški general je še enkrat jasno povedal, da morajo biti letalski napadi usmerjeni prevratno na civilno prebivalstvo, ker bo le na ta način mogoče doseči resnično pomembne uspehe. Listi se sprašujejo, če vsebujejo izjave generala Eakeja skrajno mejo vojnega načrta, ali če morda niti od blizu še niso podobne celotnemu kriminalnemu načrtu prostaškega zločinstva. Sovražna propaganda je namigovala,

delu tvegaš nevarnost, da boš moral še sam plačati.

7. Stranka — ki je kot celota zastopstvo vladavine — je delovala v korist vseh slojev, stanov in naprav, bolj kakor vsaka druga stranka v sleherni dobi in sleherni državi. Zaradi tega ima danes pravico zahtevati od vseh Italijanov, zlasti pa od fašistov, največji prispevek v veri, disciplini in delu, da bi lahko bolj služila narodu in pospešila prihod zmage.

8. Besedo »iti med ljudstvo« je treba razumeti v najširšem smislu, kakaj pod pojmom ljudstvo ne smemo razumeti samo delavcev in kmetov, temveč tudi pripadnike tistih srednjih slojev, ki dajejo redke primere o disciplini in trdnosti.

9. Denar, v kolikor je sad poštenega dela, je svet. Kdor ga zapravlja brez potrebe ali čez me-

ro, si ga ni pridobil z znojem, ali pa ga je ukradel.

10. Površni optimisti so včasih lahko bedaki, črnogledi pa so vedno malodušneži in kot taki zločinci. Zoper nje bo stranka kar se da stroga in vedno bolj neumljena, kolikor višjim slojem bi ti ljudje pripadali.

11. Pomoči za bojovnike in njihove rodbine ne smemo razumeti kot navadno dejanje človeške vzajemnosti ali kot prehodno znamenje o hvaležnosti, temveč kot trajno narodno obveznost, da bo domovina po zmagi lahko računala na mogočne sile tistih, ki so ji služile pred sovražnikom.

12. Fašist — vzgled človečnosti, uravnovešeno, občutljivosti — more težiti za eno samo prednostjo: biti prvi in nepremagljiv v veri, po-korščini in boju za domovino.

Novi boji pri Novorosijsku

Na ostalem vzhodnem bojišču le neznatno bojno delovanje - Zadnji teden je bilo uničenih 178 sovjetskih letal

Hitlerjev glavni stan, 20. aprila. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Južno od Novorosijska trajajo hudi boji, v katere je letalstvo ponovno posegalo z močnimi silami dalje. Ob zapadni kavkaški obali so bojna letala potopila sovražni hitri čoln in poškodovala tri ladje.

Z ostalega vzhodnega bojišča poročajo samo o neznatnem bojnem delovanju.

V času od 16. do 19. aprila je bilo uničenih 178 sovjetskih letal, od katerih so jih samo tri-nski lovci sestrelili 22. V istem času je bilo izgubljenih 11 lastnih letal.

Sovražni krajevni napadi na višinske postojanke tuniškega zapadnega bojišča so bili zavrnjeni. V ostalih bojnih odsekih je bilo samo živahno obojestransko delovanje topništva in izvidniških oddelkov.

V noči na 20. aprila je 8 sovražnih bombnikov preko Holandske priletelo nad severno zahodno nemško ozemlje. Štiri letala so bila sestreljena, peto letalo pa je sestrelil čoln za iskanje min v Rokavskem prelivu.

Berlin, 20. aprila. AS. Dočim so nemške čete zapletene v zagrinene boje južno od Novorosijska, se je vnela včeraj bitka tudi na vzhodnem odseku kubanskega mostišča. Sovražnik je začel napadati z dvema četama, nato pa je poslal v boj en polk. Toda Sovjeti do mraka niso dosegli nikakega uspeha. Boji so divjali okoli važnega železniškega križišča Krimskaja. Navzlic težkim izgubam in močnemu nemškemu odporu je sovražnik večkrat ponovil svoje napade. Od sto napadov je bil v 95 napadih odbit, kjer pa se mu je posrečil vdor, je bil s protinapadi takoj preprečen.

Sovjetska taktika, napadati z velikimi oklepnimi in pehotnimi silami na majhnih odsekih — 20 ali 30 tankov napada 300 metrov širok pas — ni zmedla nemške obrambe, ki je imela mnogo topništva ter bombnikov in strmoglavcev. Zlasti

včeraj so nemški, romunski in slovaški lovci očistili nebo sovražnih letalskih sil, nemški strmo-glavci pa so sipali smrt na sovražne topniške postojanke. Sovražno letalstvo je izgubilo 20 letal, nemško pa le dve letali.

Berlin, 20. aprila. AS. Nemška bojna letala so včeraj napadla sovražne utrjene postojanke pri Novorosijsku, kakor tudi sovražna oskrbovališča na obalnem ozemlju. Sovjeti so od 15. do 18. aprila izgubili 106 letal, na nemški strani pa je bilo po-grešenih 8 letal.

Leningrad močno bombardiran

Berlin, 20. aprila. Na dveh odsekih, to je ob srednjem Doncu in ob Volhovu, so manjši nemški oddelki napadali sovražnika, uničili več njegovih naprav ter zajeli precejšnje število ujetnikov. Pri nekem takem spopadu je bilo 50 Sovjetov ubitih ali zajetih. To delovanje ne bi samo po sebi zaslužilo nikake pozornosti, je pa pomembno v toliko, ker se da iz ust ujet-nikov zvedeti marsikaj o številu sovražnika, o njegovih pripravah, o njegovi razvrstitvi in podobno.

Energičen nastop je bil izveden proti Le-ningradu. Ponoči so ob jasnem luninem svitu skupine nemških bombnikov skoraj celo uro spuščale bombe na industrijske četrti, kjer je nastala cela vrsta eksplozij in požarov. Zjutraj je začelo delovati še daljnostrelno topništvo in obstreljevalo okolico Leningrada. Nek top je med drugim zadel tudi sovjetski oklepni vlak in ga poškodoval.

Letalstvo pa je bilo delavno tudi na mnogih drugih odsekih. Tako je bombardiralo z velikimi bombami železniško progo Cvin-Volhov, ki je strateško zelo važno. Poškodovane so bile postaje, skladišča, tirnice in lokomotive, tako da je bil promet za znaten čas prekinjen. Tudi en vlak je bil zadet in zažgal.

Nov udarec anglosaškemu letalstvu

Berlin, 20. aprila. AS. Kakor se je zvedelo iz pristojnih virov, je dobilo severnoameriško letalstvo nov udarec. Pri terorističnem napadu na Bremen je bilo namreč sestreljenih 20 ameriških štirimotornikov in še 11 angleških ter ameriških letal. V primeri z 31 sovražnimi letali znašajo nemške izgube 2 lovski letali. Nemški lovci so napadli velike ameriške bombnike že nad morjem med Anglijo in Nemčijo in jih zapletli v boj. Ta letala so ves čas napadala sovražnika. Pridru-žil se jim je še ogenj številnih protiletalskih topov. Zaradi tega je sovražnik lahko napadel Bremen le z delom za napad določenih sil. Večkrat so morala sovražna letala namreč že prej odvreči svoje breme, da so se lažje branila pred zasledovanjem nemških lovcov in ušla ognju proti-letalskega topništva. Po trdih izgubah je sovražna skupina zopet iskala najkrajšo pot preko morja.

se zaključuje takole: »Teh prošelj za pomoč nikakor ne smemo podcenjevati. Avstralija bo v nevarnosti, dokler bo sovražnik ostal na oko-liških otokih. Zato se angleško prebivalstvo čudi nasprotujočim si poročilom iz Avstralije.« »Daily Sketch« pa navaja stavek iz govora av-stralskega zunanjega ministra Ewatta v Washingtonu. List je dal temu poročilu zanimiv naslov, ki se glasi »V Tihem morju smo mnogo slabši od sovražnika«. Ewatt je v svojem go-voru resnično dejal, da so zavezniške letalske sile mnogo manjše od sovražnih sil na tem bojišču.

Nenavaden lov španskih ribičev

Madrid, 20. aprila. AS. Španski ribiči so ob afriški obali ujeli v svoje mreže blagajno, v ka-teri je bilo 3000 funtov šterlingov. Odpeljali so jo v Las Palmas ter izročili pomorskim obla-stem. Blagajna je zdaj deponirana pri španski narodni banki.

Podmornice »Ulven« še niso našli

Stockholm, 20. aprila. OS. Razburkano mor-je še vedno ovira iskanje ostankov potopljene švedske podmornice »Ulven«. Dvoje podmornic se je potopilo in skušalo ujeti kake znake »Ulvena«, toda brez uspeha.

Ekselencija Grazioli je obiskal bežigrasko zavetišče ter občini D. M. v Polju in Zalog

Danes dopoldne je Visoki komisar obiskal nekdanje obdško otroško zavetišče za Bežigradom, ki je sedaj v upravi skrbstva za matere in otroke. Ekselencija se je pomudil med otroki ter se zanimal za ureditev in organizacijo zavetišča. Gosta je sprejel konzul Zupalla, komisar zavoda, dalje so bili pri sprejemu navzoči sestrarprednica in zdravnica ga. dr. Tavčarjeva. Ekse Grazioli si je ogledal v dnevni sobi skupino drobnih varovancev, ki so mu v dobrodošlico izročili šopek cvetja. Ekse je nato pregledal posamezne oddelke in se pomudil tudi v bolniški sobi in ob posteljah malčkov.

Na občinskem uradu v D. M. v Polju

Iz Bežigrada je Visoki komisar odšel v Polje, kjer je nenapovedan pregledal sedež občine, sedež pomožnega središča, občinski prehranjevalni urad in pošto. Ekse. Grazioli je spremljal občinski komisar. Pri pregledu različnih uradov se je gost zanimal za opravljeno delo in dajal navodila, po katerih naj se olajša oskrbovanje in se zlasti otrokom, starškom in bolnikom zagotovi dobava mleka. Medtem ko je šel Visoki komisar iz ene pisarne v drugo, se je razgovoril z nekaterimi ženami, ki so se zadrževale tam ter čakale na karte. Spraševal jih je o njihovih družinah ter o njihovih potrebah. Preden je zapustil občino, je sporočil komisarju, da je nakazal znesek 3000 lir za najbolj revne družine v občini. Nato je obiskal tudi lokale, kjer se deli hrana revnim dečkom. Otroci so ga sprejeli z rimskim pozdravom, nakar je Ekse. Grazioli obiskal prostore ter v kuhinji poskusil kosilo, ki je bilo pripravljeno.

»Madame Butterfly« v Operi

Puccinijeva »Madame Butterfly« spada med opere, ki niso privlačne samo za glasbene strokovnjake, kateri sodijo glasbena dela bolj po njihovi notranji vrednosti, ampak tudi za najširše kroge občinstva, ki navadno ne motri izvajanja dela samo za glasbenega stališča, ampak vplivajo nanj pogosto zgolj drugotni momenti, kot so na primer čustveno zasnovano besedilo, spevi, ki ostanejo poslušalcu po svoji melodioznosti dolgo v spominu in si jih ob primernem razpoloženju sam prepeva ali preigrava, ta ali ona znamenita pevka, ki si je kakor koli že pridobila simpatije poslušalstva in podobno.

»Madame Butterfly« ustreza vsem kategorijam poslušalstva. Glasbeno je svojevrsno zasnovana, da vedno znova miša glasbe večje in nevedeje poslušalca. Melodika opere sicer ni te vrste, da bi se poslušalcu trajno vtisnila v spomin kot na primer kaka Verdijska arija, vendar ga vedno znova zajame s svojo čustvenostjo; končno je zasedba v ljubljanski Operi taka, da si je vsaj v vrhnjih vlogah boljše skoraj želeli ne moremo.

Tukaj moramo na prvem mestu omeniti Heybalovo, ki svoj vlogi s pevke in igralske strani izrpa do zadnjih meja močnosti. Vsaka se tako majhna glasbena ali tekstovna niansa najde v njeni izvedbi aдекватen izraz. Pri ljubljenosti, ki jo pri občinstvu uživa, izhaja iz bistva njenega pelja in igranja, ne morda iz kakih zgolj zunanjih nagibov. Pinkertona je letos pel Lipušček. Pri premieri (podpisani sem jo mogel samo delno videti) se je zdel v svojem nastopu še nekam zadržan; to pri reševanju tako težke naloge ni nič čudnega. Pri ponovitvi pa se je sprostil vse tesnobe in nam je zaigral in zapel tako, da ne bi mislili, da je v tej vlogi menda prvokrat nastopil. Ta vloga nam je predstavila v popolnoma novi luči. Tretjo večjo vlogo, služabnico Suzuki, je pela pri prvi predstavi Golobova, ki s svojim plemenitim glasom vedno znova osvaja občinstvo. Isto vlogo je pri ponovitvi z lepim uspehom odpele Spanova. Vloga konzula Sharplessa je letos prevzel Popov. Njegove lepe glasovne zmognosti že poznamo. Zanimala je njegova igra, v kateri se je v začetku pokazal bolj uradnega zastopnika, ki ga razmere zanimajo v toliko, v kolikor so gajo v njegovo področje, a je njegov nastop vedno bolj pridobil očetovsko pokroviteljski značaj. V drugih vlogah so nastopili Sladoljev kot Goro, Lupša kot bonec, Dolničar kot princ Jamadori, B. Stritarjeva (pri premieri Spanova) kot Kate Pinkerton; komisarja je predstavljala M. Gregorin, uradnika Skabar, mater Skrančeva. Vsi so poskrbeli, da je imela predstava umetniško znokročeno podobo. — C. Debevec se je izkazal kot tenkočuten režiser, ki skuša vsako podrobnost v glasbi na odru do potankosti uresničiti. Dirigiral je Zebre, ki je z orkestrom skušal izžepati vse podrobnosti barvnega bogastva polne partiture. Zbore je našel Simoniti, inscenacijo je izvršil A. Foriga.

Letošnja predstava »Madame Butterfly« je bila pripravljena tako, da bo privlačila kar največje število poslušalstva. M. T.

Med skvadrst »Nizze« ter med antikomunistični oddelki.

Visoki komisar Ekse. Grazioli je nato obiskal oddelke Milice ter Vojske v Zalogu. V Polju samem pa je obiskal taborišče protikomunističnega oddelka ter se zadržal med prostovoljci, ki so ravno imeli kosilo. Spraševal jih je o njih najnovejših dejanjih. Zlasti so mu ugajali nekateri prostovoljci, ki so v zadnjih akcijah pokazali veliko poguma ter pomagali

Sport

Tek na 1000 m

Napoved nove lakoatletске prireditve za nedeljo, 2. maja.

Na pobudo športnega dnevnika »La Gazzetta della Sporte« prireajo po Italiji za atletsko propagando veliko nacionalno tekmovanje, ki se imenuje »Velika nagrada za tek na srednje proge« in je pridržano atletom III. razreda.

Tudi v Ljubljani bo po zamisli zaupnika CONI-ja in Lakoatletске zveze organizirano pokrajinsko izbirno tekmovanje v tem teku. Proga za to tekmovanje meri 1000 m, prireditve v Ljubljani pa bo dne 2. maja zjutraj na Hermesovem stadionu. Tega izbirnega tekmovanja se bodo lahko udeležili vsi atleti iz pokrajine, čeprav nimajo športne dovolilnice.

Razpis tekmovanja in seznam nagrad bomo še objavili, za zdaj pa smo hoteli samo opozoriti na to atletsko preizkušnjo, da se bo športna mladina iz naših krajev lahko pravčasno pripravila za ta zanimiv propagandni nastop, ki bo lahko spet pokazal športni duh naše mladice.

Klubske objave: SK Mladika vabi igralce nogometa na sestanek, ki bo 22. t. m. ob pol 8 zvečer v prostorih Mladinskega doma. — SK

Gospodarstvo

Kaznovani kršitelji predpisov o ponudbi in povpraševanju po delu

1. Aleksij Aleksa, 2. Aleševac Marija, 3. Anžil Ivan, 4. Babovec Srečko, 5. Belšič Karolina, 6. Božič Vladka, 7. Brelih Marta, 8. Cihlar Nada, 9. Cokan

Orači na Kongresnem trgu

Hvalevredna je pobuda Ljubljanske mestne občine, ki je izdala tudi letos potrebne ukrepe za koristno obdelavo primernih površin. Nikdo ne bi mogel trditi, da so zeleni travniki, kot sestavni del mestnih nasadov v Tivoliju lepi za oko od žitnega polja, na katerem valovi pšenica: trajni lepotni nasadi so ostali, nekatere površine pa so preorali in jih posadili ter posejali z dobrotami, ki bodo prišle v prid ljudski prehrani. Tudi Kongresni trg je od lanskega leta že v tretje spremenil svoje preproge. Pred letom so sadili krompir, na jesen so posejali travo, nedavno pa so jo spet pokosili in včeraj so se pojavili orači s konji, ki obračajo zemljo.

Precej gledalcev se je zbralo danes dopoldne na Kongresnem trgu, kjer so nadaljevali z delom. Vsem bo na Kongresnem trgu osem njiv, ki bodo dale precejšen pridelek. Radovednežem so se pridružili otroci, med katerimi je bilo nekaj takih, ki so prvič motrili obdelavo zemlje s plugom. Dva bela konja sta z lahkoto vlačila moderni železni plug, ki je rezal v zemljo in jo v svedrastih slogih obračal. Zelena travnata površina je izginjala, zemlja pa je kazala spet svoj pristni rjav obraz. Ni bila posebno sočna, zakaj tudi na Kongresnem trgu je bilo opaziti, da primanjkuje zemlji dežja, in da se je bati pomladanske suše.

Delo je šlo zelo hitro od rok. Za oračem so hodile ženske, ki so z motikami uravnavale brazde in sekale grude. Brane ni bilo videti, pač pa deset parov rok z motikami in grabljami, ki so opravile isto delo. Na vprašanje, zakaj ne gnojijo zemlje, je orač povedal, da so jo pognojili z umetnim gnojem. Zemljo so lepo zgrabili in oblikovali, da je postala podobna velikim vrtnim gredam.

Prizor je spominjal na kmečko idilo sredi mesta. Manjkalo je samo, da bi se od nekod pojavila gospodinja z jerbosom na glavi in z majolico v rokah. Na to pa bi najbrž zamenjali čakali, zakaj delo so opravljali najeti ljudje, ki delajo za gotovino in se hranijo doma. Nikogar ni bilo slišati, ki bi godrnjal nad zamisljo, da bi obdelali večje površine, ki so sposobne za poljske prideleke. Saj je za oko tudi lepo, če gleda vzorno obdelane njive, kjer bo vzklilo seme, ozelenelo in odevetelo, na jesen pa se bo oddolžilo s krompirjem, fižolom ali z drugimi pridelki.

pri ujetju nekaterih komunističnih voditeljev. Iz Polja je Visoki komisar šel v Zalog, kjer ga je sprejel prvi senior Tebaldi, poveljnik bataljona »Nizza« ter skupina posadk in častnikov.

Na meji v Zalgo

Nato je Visoki komisar Ekse. Grazioli obiskal kasarno finančne straže, kasarno bataljona Črnih sraj, kjer se je prisrčno zadržal z miličniki in podoficirji, nakar je nadaljeval obisk, pogledal vojaško pekarno, bolnico, prostore, kjer se deli šolska hrana, taborišče pešadijskega oddelka ter karabinerjev. Končno je šel tudi na mejo. Iz Zaloga je el v Polje, kjer se je ustavil v taborišču protikomunističnega oddelka, nato pa se vrnil v Ljubljano.

Mars: v sredo ob 19 odborova seja v gostilni Predovič.

Ljubljanski prvenstveni nogometni turnir se bo nadaljeval v nedeljo, 2. maja, s tekmar: Hermes: Ljubljana (I. razred), Vič: Mladika (II. razred).

Za italijanski nogometni pokal bodo spet igrali v nedeljo, 9. maja in sicer po sledečem sporedu: Bologna proti zmagovalcu med Vicenzo in Genuo, Lazio: Roma (oba iz Rima). Udine proti zmagovalcu med Palermom in Venezio, Torino: Milano.

Celjski nogometaši so spet igrali z Gradčani in jih premagali s 6:3. Zmaga je tem pomembnejša, ker so jo izvajali na graških tleh proti tamkajšnjemu Grazer SC. Med celjskimi streli je bil najuspešnejši Dobreiz s tremi zadetki v mrežo; Cater je dosegel dva gola. Vreči pa enega.

Mariborski železničarji so imeli v gosteh enajstotico Leibniza in jo odpravili s 5:0. Tekmo je sodil Bergant, gledalo pa jo je 800 gledalcev.

Vienna je začela tik pred koncem dunajskega nogometnega prvenstva pešati. Zadnjič je igrala neodločeno, to nedeljo pa jo je Wiener Sportklub odpravil z 2:4. V vsem pa še vedno vodi Vienna s 27 točkami.

Frane, 10. Čuš Karol, 11. Černivec Albina, 12. Černivec Julija, 13. Deu Ivan, 14. Dolenc Alojzij, 15. Dolenc Alojzij, 16. Dolina Andrej, 17. Dolničar Frane, 18. Društvo za varstvo valencev, 19. Dubovno semenišče, 20. Ferlan Vladimir, 21. Gagel Josip, 22. Gagel Josip, 23. Gagel Josip, 24. Geršelman Aleksander, 25. Glavič Henrik, 26. Glavič Henrik, 27. Gorše Nežika, 28. Gospodarska zveza, 29. Grčar Anton, 30. Grebenc Alojzij, 31. Jere Alojzij, 32. Jezuitski kolegij, 33. Jovanovič Andrija, 34. Jugopotent d. z. o. z., 35. Kahne Miel, 36. Kalzer Heribert, 37. Kaškarof Demetri, 38. Kavčič Pavlina, 39. Kojan Karlo, 40. Konjar Vinko, 41. Konjar Vinko, 42. Konjar Vinko, 43. Kralj Ivan, 44. Kramar N., 45. Kramar Ivan, 46. Lazar M., 47. Leskovic in Meden, 48. Dr. Logar Anton, 49. Lončar Frane, 50. Medved Joško, 51. Mervic Anton, 52. Inž. Miklavž Franjo, 53. Moder Ottilija, 54. Kramar Marija, 55. Müller N., 56. Mrzelj Ana, 57. Mušič Desa, 58. Nabavna združba železničarjev, 59. Dr. Nahtigal Rajko, 60. Petronafta, 61. A. Hmelak, 62. Pezdur Ivan, 63. Dr. Piršev Karol, 64. Podkrajski Metod, 64. Podkrajski Metod, 65. Pretnar Martin, 66. Puc Gustav, 67. Puc Gustav, 68. Raibevič A., 69. Reich Josip, 70. Reich Josip, 71. Ranzinger R., 72. Rizzi-Mareoni, 73. Groselj Marija, 74. Hohman N., 75. Rotar Josip, 76. »Rožar« evliljara, 77. Saccanani Pio, 78. Sanein Frane, 79. Sedelj Jože, 80. Sedelj Jože, 81. Sever in Comp., 82. Slamič, restavracija, 83. Splošna gospodar. združba želez., 84. Sušnik Hilda, 85. Svete Ana, 86. Svilgaj Anton, 87. Skopek Edvard, 88. Schweiger et Močnik »Malina«, 89. Tiznad d. z. o. z., 90. Tomeje Anton, 91. »Unione« restavracija, 92. Ušenik Ivan, 93. Vidmar Ivanka, 94. »Vitamine« tovarne sad. sokov, 95. Viti Angelo, 96. Zajec Boris, 97. Zanoškar Ludvik, 98. Zavetlišče sv. Jožefa, 99. Zavetlišče sv. Jožeta, 100. Zevulj.

AGIP v Rimu izkazuje za lansko leto povečanje čistega dohodka od 10.6 na 27.1 milij. lir, tako da bo družba zopet začela izplačevati dividendo, in sicer 3% na glavnico 500 milij. lir. Podjetje je v polni meri izpolnilo svoje vojne naloge. Poslovno poročilo potrjuje pomen fuizije podjetij tujega, sovražnega kapitala z Agipom. Zaradi tega so se v bilanci upniki zvišali od 626 na 812 milij. lir, na obeh straneh bilance je nadalje izkazan znesek 768.3 milij. lir kot transferirano premoženje prejšnjih sovražnih družb.

Konjski sejem v Veroni. Letošnji konjski velesejem, ki je bil že 40. po številu v Veroni, je imel velik uspeh. Prometa je bilo na njem okoli 60 milij. lir. Od 4000 konj jih je bilo prodanih 3500. Inozemskega izvora je bilo malo konj. Skoraj vsi konji so bili domačega izvora in opaziti je bilo veliko izboljšanje kakovosti.

Sestanek evropskih zavarovalnic v Budimpešti. V prvi polovici maja se bodo v Budimpešti sestali zastopniki evropskega zavarovalstva, in sicer iz Italije, Nemčije, Madžarske, Francije, Holandske, Belgije, Finske in Bolgarije.

Kmetijska organizacija na Hrvaškem. Te dni bo v Zagrebu konferenca pristojnih oblastev za ureditev vprašanja bodočnosti kmetijskih organizacij na Hrvaškem.

Kako si pridobiš prijateljev

Takoj se me zasipali z množico prosvetkov vsake vrste ter s pišmi raznih hotelirjev. Eden teh pa mi je poslal le seznam letoviščarjev, ki so stanovali v njegovem hotelu, ter me zaprosil, naj se obrnem kar nanje za informacije. Slučajno sem poznal enega teh letoviščarjev. Obrnil sem se nanj, dobil potrebna pojasnila in si takoj najel sobo.

Dajte torej drugim vtis, da so ideje zrasle v njihovih lastnih možganih.

Carobna formula

Vaš sobesednik se tudi lahko moti, toda prepričan je o nasprotnem. Ne obojajte ga kar »a priori«, vnaprej, temveč ga skušajte razumeti. Vedno je neki razlog, ki nagiblje človeka, da dela tako ali tako. Če boste odkrili ta tajni razlog, boste dobili ključ za njegovo delovanje in morda tudi ključ za razumevanje njegove osebnosti.

Skušajte se postaviti na njegovo mesto. Vprašajte se: »Če bi bil jaz v njegovi suknji, kako neki bi se obnašal?« Prihranili si boste na ta način čas in tudi jezo, kajti s tem, ko se zanimate za stvar, vas bo mrznja minila. Poleg tega se boste naučili spoznavati človeško naravo.

Zamislite se nekoliko in pogledjte, kakšno globoko zanimanje imate za lastne zadeve in s kakšno brezbriznostjo gledate na zadeve drugih. Pomislite malo, da delajo vsi enako kakor vi. Bodite prepričani, da je uspeh v poslovnih zadevah odvisen predvsem od tega, če ste sposobni gledati stvari tudi s stališča drugih ljudi.

V prostih urah sem se hotel sprehajati v bližnji nasad. Zelo mi je bilo žal, ko sem gledal mlada in bujna drevesa, ki jih je od časa do časa uničil požar. Povzročali so ga dečki, ki so se po nasadu igrali indijance ter si pripravljali južno v gozdu. Ti majhni požari so imeli včasih tako velik obseg, da so morali poseči vmes gasilci. In to se je dogajalo kljub brezštevilnim naplonom, ki so grozili s kaznijo in zaporom vsem, ki bi prižigali ogenj. Dogajalo se je to kljub navzočnosti čuvala na konju, ki pa resnici na ljubo ni opravljal svoje dolžnosti dovolj vestno. Sklenil sem, da bom posegel vmes na lastno pest. Vselej, kadar sem videl, da je nastal ogenj, sem dečkom grozil, da jih bom naznanil ter jim zabijeval, da morajo ogenj pogasiti. Dečki so me sicer ubogali, toda nejevoljno. In komaj sem se oddaljil, sem lahko kar vedel, da so začeli znova svojo nevarno in blazno igro, ki bi lahko upepelila ves nasad.

Mislil, da sem se z leti naučil, kako je treba ravnati z ljudmi in kako se je treba živeti tudi v stališču drugih. Danes vem, kako bi se obnašal v tem primeru. Takole bi rekel:

»Dober dan, dečki, ali se zabavate? Kaj pa si pripravljate za večerjo? Tudi jaz sem kuril v gozdu, ko sem bil deček. Toda stvar je tukaj nekoliko nevarna. Prav dobro vem, da nimate nobenega slabega namena, a dosti je, če na koncu ognja ne pogasite, in že lahko izbruhne požar. To bi bila pa res škoda. Kaj bi bilo potem, če bi vas zaprl? Toda nočem vam motiti. Prosim vas pa, da odstranite prej suho listje in pogasite ogenj, preden greste domov. Ste razumeli? Ali ne bi prihodnjič mogli kuriti morda na vrhu grča, tam, kjer je tista skalnata volina? Tam ni nobene nevarnosti za požar. Hvala, dečki! Želim vam prijetno zabavo.«

Podobne besede bi na dečke gotovo vplivale, da bi naredili to, kar sem hotel. Bila je to prošnja, ne ukaz, in tako bi bilo njihovo doslojanstvo rešeno.

Ne pozabite nikoli na sledeče vprašanje, preden kaj storite: kaj si bo mislil moj prijatelj, moj nasprotnik? Kaj ga bo nagnilo, da bo tako delal, kakor hočem jaz?

Pred vsakim pogovorom morate imeti tudi jasno misel o tem, kar hočete, kar hočete reči ali poznati. Vedeti morate, svedra v kolikor je to mogoče, kakšne so koristi in kakšni so nameni vašega sobesednika.

Če se boste iz te knjige naučili le nekaj koristnih namigov, vam bo to zelo prav prišlo za celo življenje.

Če hočete torej spremeniti mišljenje svojega bližnjega, ne da bi mu zaradi tega vzbudili mržnjo in užaljenost, ne pozabite naslednjega pravila:

Skušajte vedno gledati na stvari tudi s stališča drugih.

To, kar vsi hočejo

Ali ne bi bilo naravnost sijajno, če bi poznali čarobno besedo, ki bi takoj končala vsako preprekanje, ki bi znala vzbuditi medsebojno razumevanje ter pripraviti bližnjega, da nas pazljivo posluša? Povedal vam bom za to čarobno besedo. Takole recite: »Prav nič vam ne zamerim, če tako mislite. Če bi bil na vašem mestu, bi storil najbrž isto!« Opazili boste, da se bo ob teh besedah tudi najbolj prepirljiv in klepetav človek pomiril. In nikar ne mislite, da uganjate hinavščino, če mu to rečete!

Nekaj prej, preden se je zgodila ta huda nesreča, dne 6. junija 1872, je bila rojena četrta hčerka: to je bila bodoča carica Aleksandra. Pri krstu je dobila ime: Alice, Viktorija, Helena, Ludovika, Beatrice, ki so bila imena petih hčera kraljice Viktorije. A mati je želela, da naj se obdrži prvo ime in spremeni v Aliks, ker se v tej obliki izgovarja v angleščini. »Moje ime«, je pisala kraljici Viktoriji, »je tu kar »razmesarjeno«: izgovarjajo ga Alissé. Torej je princesa stopila na svet z imenom Aliks s poudarkom na prvem zlogu. To ime se je udomačilo v družini, dokler ga ni zamenjala mnogo kasneje s pravoslavnim imenom Aleksandra. Mimo tega je bilo v navadi še drugo ime »Sunny« (Sonček), ki ga je uvedla njena mati, da bi z njim označila lepoto in izredno živahnost te deklice. »Ona je zmeraj razigrana in nasmejana,« je velika vojvodinja pisala kraljici Viktoriji. »Sunny« — Sonček — to ime je carica zmeraj uporabljala v najintimnejših odnosih svojega zakonskega življenja in s tem dvema zlogoma so podpisana njena poslednja pisma, naslovljena na carja Nikolaja II. med prvo svetovno vojno...

Za marja Aliks je prišla na svet peta hčerka, Marija ali večkrat May. Pobralla jo je davica, ki je zbolela za njo vsa velikovojvodska družina in je zahtevala še žrtev same velike vojvodinje Alice, ki je še vsa oslabela od boleznih, oskrbovala svoje bolne otroke in moža. Skoraj bi bila umrla tudi mala Aliks. Pa je okrevala in ozdravela in bila potem še bolj živahna, pač nemara zato, ker ji je bilo usojeno posebno življenje.

Takrat je imela šest let. Ker ji je bilo tako kruto odvzeto materino varstvo, se je kraljici Viktoriji še prav posebno priljubila; imela jo je najrajši in je to malo siroto spričlo vseh drugih velikovojvodskeh otrok najbolj odlikovala. Ker veliki vojvoda Ludvik ni imel ne matere ne sestre, ni bilo na Darmstadtskem dvoru nobene princeze, ki bi bila nadomeščala mater četvorici otrok. Zatorej zdaj je morala nadomeščati pač babica. In tako so bivali otroci zdaj v Darmstadtu zdaj na angleškem dvoru. Mali Aliks se je v isti meri kot starejšim sestrar odujilo domače ognjišče pri očetu, ker se je bila vrnila mednje vsiljivka — in poseti pri babici so postajali češči in češči. Anglija je kaj kmalu postala okvir krog podobne njene življenja. Med velikim vojvodom Ludvikom in ženo ruskega poslanika v Darmstadtu se je razvila prava pravcata romanca, iz česar je nastala ločitev zakona in potem morganatična poroka. Zaradi tega se je car Aleksander III. tako razsrdil, da je ukinil rusko poslanništvo v Darmstadtu. Lahko je umljivo, da je bila tudi kraljica Viktorija vsa iz sebe zavoljo te morganatične zveze. Navzlic temu pa mlada princesa Aliks ni nehala ljubiti očeta, ki ga je kar oboževala. Ker je bivala vedno bolj poredkoma v Darmstadtu, se je tudi pri njej uresničilo to, kar se večkrat dogaja pri otrocih, da očeta tem bolj vzljubijo, če ne bivajo pri njem in se jim iz dalje dozdeva kot vzvišena oseba. Druga stvar, ki jo je vezala na Darmstad, je bila prisotnost njenega brata Ernsta, »Ernič«, ki ga je imela najrajši, in ki je kot dedič živel pri očetu. Mimo tega je vse oiračje, vsa slikovita okolica Darmstadta, miroljubno mešanov, prišla k sreči mladi Aliksi, prišlo so ji očižne pokrajinske lepote. Po materi je to dekletce podedovalo nagnjenje k preprostosti, malec romantično ljubezen do prirode, skromnost in nič takega, kar bi jo usposabljal za svetovnjaško damo. Sploh je bil njen značaj čudovita mešanica pristno nemške domačnosti in pa duševnosti angleških deklet iz viktorijanske dobe. Navzlic svojemu večkratnemu in daljšemu bivanju v Angliji in svoji angleški vzgoji, je bila bolj privezana na Darmstad in je prisrčno ljubila svojo malo nemško domovino. Dalje pa kljub temu, da sta bili Aliks in kraljica Viktorija jako navezani druga na drugo, ni bil položaj mlade princeze na

angleškem dvoru prav nič prijeten, saj je vedno občutila, da so vedejo z njo kot s siromašno sorodnico, ki se jim smili. Pa čeprav bi ji ne bil dal tega nihče čutiti, je bila njena narava vendarle preveč občutljiva, nežna in hkrati preveč ponosna. Tak nepristen položaj, dvoličnost in porazdeljenost med dvema domovoma je do dna vplivala na duševnost mladenke. Ona, ki je bila v svojih otroških letih, kot poročajo pisma njene matere, »zmeraj razigrana in nasmejana«, se je polagoma povsem zaprla vase in postala tiha in molčljiva.

Njene sestre so se brž omožile druga za drugo. Najstarejša od njih, princesa Viktorija, se je poročila z Leopoldom Battenberškim, nemškim princem v angleški službi, a druga, princesa Elizabeta, se je omožila z ruskim velikim vojvodom Sergijem, bratom Aleksandra III., kar smo že prej omenili. Kmalu zatem se je tretja sestra, princesa Irena, poročila s svojim prvim bratrancem z materine strani, s princem Henrikom Pruskim, bratom Viljema II. Torej je bilo treba omožiti le še najmlajšo, princeso Aliksko.

Videli smo že, kako je bila kot dvanajstletna deklica naklonjena mlademu carjeviču Nikolaju, in smo tudi videli, kako ni nihče uvaževal te otroške idile. Zato pa je taka sijajna zveza venomer lebdela pred očmi sorodstva, bodi nemškega kot angleškega, češ da bi bila prav lahko mogoča. Razen drugih sorodniških zvez med hessenskim dvorom in družino Aleksandra III. je bilo tudi veliko zakonov med tem dvorom in dvorom kraljice Viktorije. Drugi sin kraljice, princ Alfred vojvoda Edinburški, ki je postal pozneje vladajoči vojvoda vojvodine Saksone-Koburg-Gotha, je bil oženjen z edino sestro Aleksandra III., veliko vojvodinjo Marijo Aleksandrovno. (Iz tega zakona je bila rojena princesa Marija, kasnejša romunska kraljica.) Dalje se je bil angleški prestolonaslednik, sin kraljice Viktorije, kasnejši kralj Edvard VII., oženil z mlajšo, nad vse ljubljeno sestro carice Marije Fjodorovne, žene Aleksandra III. (ki je bila hči danske kralja Kristjana IX.). Tako je bilo z angleške strani vse ko nalašč pripravljeno, da bi se utegnili vnukinja kraljice Viktorije poročiti z najstarejšim sinom Aleksandrom III. A ta zveza je naletela na hude in resne ovire.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 21. malega travna: Anzelm, škof in cerkveni učenik; Simeon, škof in mučenec; Apolon, mučenec.

Četrtek, 22. malega travna: Vel. četrtek; Soter, papež in mučenec; Tarbula, devica in mučenica.

Zgodovinski paberki

21. malega travna:

I. 1872 je umrl v Zagrebu Ljudevit Gaj, hrvaški književnik in politik, rojen leta 1809 v Krapini. Studiral je v Varaždinu in Karlovcu. Doma vzgojen v tujem duhu je že kot dijak pisal v nemščini. Kot slušatelj filozofske fakultete v Gradcu se je seznanil s »ilirskim klubom«
Slovenec in Srbi ter spoznal Vukove narodne pesmi. Jeseni leta 1828. je odšel v Pešto, kjer je študiral pravo. Pod vplivom Slovačka Jana Kolarja in njegovih idej o slovanski vzajemnosti je izdal Gaj leta 1830. »Kratko osnovo hrvatsko-slovenskega pravopisa«. To delce je prvi glasnik nove miselnosti na Hrvaškem. Gajev pravopis smo v 40-ih letih preteklega stoletja sprejeli tudi Slovenci. Po dovršenem študiju je prišel Gaj v Zagreb, začel zbirati mladino in jo navduševati za narodno stvar. V tej dobi je spesnil budnico »Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo...«
L. 1835. je začel izdajati »Novine Horvatske«
s tedensko prilogo »Danica Horvatska, Slavenska i Dalmatinska«, leto dni so Novine izhajale v kajkavščini in starem pravopisu, nato pa v štokavščini in novem pravopisu. Po enem letu je v smislu Kolarjevih idej prekrstil svoj list v »Ilirsko Novine«, prilogo »Danice«
pa v »Ilirsko Danice«; pod tem imenom so izhajale »Novice«
do leta 1843., ko je vlada prepovedala rabo ilirskega imena. V dobi 1835. do 1843. je dovršil Gaj svoje življenjsko delo; na osnovi vseslovenske in ilirske misli je politično in kulturno preporočil Hrvate in vplival tudi na Slovence in Srbe. Odkar je bilo prepovedano ilirsko ime, so potiskali Gaja bolj in bolj v ozadje, leta 1848. pa je znova stopil na čelo političnega življenja; predložil skupščini Jelačića za bana in vodil v njegovi vladi vse politične in diplomatske posle. Marca 1848. leta je šel z veliko narodno deputacijo na Dunaj in predložil cesarju narodne zahteve, nakar je bil imenovan za kraljevega svetovalca. Koncem I. 1849. je prenehala izhajati »Danica«, »Novice«
pa so postale naslednjega leta uradni list. Kljub temu, da je kot lastnik lista služil Bachovemu absolutizmu, ga je vlada obložila veleizdaje, češ, da se je dal tajno kronati za hrvaškega kralja. Obtožbe je bil sicer oproščen, toda v politično življenje se ni več vrnil, tudi na kulturnem polju je bila njegova doba že davno mimo. Skoraj pozabljen je umrl v Zagrebu.

Novi grobovi

† V »Vincentinum«
v Ljubljani je 20. aprila umrla Marijina sestra Maksimilijana, Magdalena Plesničar, rojena 22. julija 1907. v Chiapovanu pri Goriziji. Stregla je mnogim bolnikom, nato pa je bila nad 10 let prva operacijska sestra v Slajmerjevem domu. Za njeno zvesto delo naj ji bo Vsemogočni bogat plačnik. Na mrtvaškem odru leži v mrtvašnici Zavetišča sv. Jožefa. Pogreb nepozabne sestre bo na veliki četrtek ob 2 popoldne v Zal, kapele sv. Marije, k Sv. Križu.

Osebnosti

== Iz duhovniške službe. Imenovani so bili: G. p. Alberik Svare, O. Cist., za župnika-vikarja v Stični, g. Ivan Caserman, kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani, za upravitelja te župnije, g. Jakob Razboršek, župnik v poklju, za upravitelja župnije Vrhnika, g. Anton Orehar, stolni vikar v Ljubljani, za honorarnega veroučitelja na I. dr. realni gimnaziji v Ljubljani, g. Martin Stare, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani, za honorarnega veroučitelja na III. dr. moški realni gimnaziji v Ljubljani. — Resigniral je na župnijo Kočevska Reka župnik g. Jožef Kraker in odšel na službovanje na Gorenjsko. Nameščen je bil za kaplana v St. Rupertu g. Ignacij Zganjar, ki je resigniral na župnijo Sv. Gora pri Litiji. Umrl je 6. marca 1943 v starosti 80 let g. Franc Avsec, župnik v Lescah.

Bogoslužje velikega tedna

V stolnici

V sredo, četrtek, petek in soboto se začne slovesne cerkvene molitve ob 4 popoldne. — Na veliki četrtek je zjutraj ob 5.15 dalje do 6.30 vsake kol ure obhajilo vernikov. Ob 6.45 je prva sveta maša, med katero je obhajilo vernikov. Ob 8 je velika škofova sveta maša, med katero je slovesno blagoslovljenje svetih olj in obhajilo duhovščine in vernikov. Po sveti maši se prenese sv. Rešnje telo v božji grob. Nato je umivanje nog 12 starih ljudi. Zvečer je od 7-8 skupna molitvena ura. Nočni častili molijo najsvetejši Zakrament tudi v tej uri. — Na veliki petek je ob 5.30 sv. križev pot, nato pa skupna molitvena ura. — Ob 8.45 se prične cerkveno opravilo, slovesne molitve, psalmsi, potem je odkritje in češčenje sv. Križa. Nato se prenese sv. R. T. iz božjega groba na veliki oltar, kjer je kratka maša predposvečenih darov. — Po sv. maši se prenese sv. R. T. v božji grob, kjer ostane izpostavljeno do 21. Oltar. Ob 19.30 zvečer je zadnja postna pridiga prevzimatele gospodstva škofa dr. Gregorija Rožmana. Po pridigi folio zbor g. Bogoslovcev psalmsi v slovenskem jeziku. — Na veliki soboto se izpostavi sv. R. T. ob 5.15. Ob 5.30 je blagoslov ognja. — Ob 8.15 se prične drugi obred: blagoslovi se velikonočna sveča, pojo se prerokbe, nato je blagoslov krsne vode. Okrog 9.45 se začne slovesna sv. maša. Po listu se zapoje velikonočna Aleluja. — Popoldne je ob 14.30

blagoslov jestvin. — Ob 15 so slovesne velikonočne jutranjice, nato slovesno vstajenje v cerkvi. Procesija ne bo. Ko se sv. R. T. prenese iz božjega groba na glavni oltar, se zapoje slovesna hvalnica »Tebe Boga hvalimo«
in »Raduj se Kraljica nebeska«, nato je blagoslov s Najsvetejšim. — Po končanem opravilu bo darovanje za sveče. — Na veliki nedeljo je ob 5.30 zjutraj blagoslov jestvin, ob 5.45 pridiga, ob 6 sv. maša pred izpostavljenim sv. R. T. — Ob 9.30 bo slovesna škofova pridiga, ob 10 slovesna pontifikalna skupna sv. maša. Po sv. maši bo prevzimatele gospodstvo škofa papežev blagoslov s katerim je združen popel in odpustek za vse navznoče po navadnih pogostih sv. Cerkev. — Na veliki nedeljo popoldne letošnje procesije ne bo, pač pa bodo ob 13 popoldne v cerkvi sv. Jožefa slovesne prošnje pobožnosti, da bi nas Bog varoval šibe potresa: pete litanije M. B. in prošnje molitve za odvrnitev potresa. Vso pobožnost bo vodil prevzimatele gospodstvo škof dr. Gregorij Rožman. V stolnici bodo ob 16 ilhe litanije. — Na velikonočni nedelje ob 10 slovesna pontifikalna sv. maša. Popoldne ob 7 bo prevzimatele gospodstvo škofa posvetil sebe in ljubljansko duhovščino Marijinemu breznačnemu Sreč. Verniki so vabljeni, da se to pobožnost udeležijo. Samo prostor pod kupolo do stranskega vhoda bo rezerviran za duhovnike, ves drug prostor je za vernike.

V cerkvi pri Božjem grobu v Štepanji vasi

V cerkvi sv. Stefana pri Božjem grobu, kjer so se naslajali co. kapucini, se bodo skozi veliki teden vrstili obredi v obsegu, kakor so bili v starih kapucinskih samostanih v navadi. — Na veliki četrtek se bo spovedovalo od 6 zjutraj naprej. Okrog 7 bo sveta maša, med katero bodo verniki iz štepanjsko-hruševske soseske prejeli skupno s svojimi duhovniki-redovniki velikonočno sv. obhajilo. Po sveti maši se bo prenese Najsvetejša v ječo. — Na veliki petek se bodo začeli sveti obredi ob 7 zjutraj. Po končanem obredih in po sveti maši Predposvečenega se bo prenese Najsvetejša v kapelico Božjega groba. Prav v teh dveh dneh je dobila kapelica Božjega groba že lasko leto poseben značaj saj je zelo ubrano okrašena votlina božjega groba — kar je v ponos dekletom s Hrušice — nudila še poseben izraz spoštovanja, skrivnostnih misli o trpljenju Kristusovem, kakor o trpljenju, ki teži ves svet. Udeležimo se tudi postne pridige na veliki petek ki bo ob 5 popoldne v kapelici Božjega groba. — Na veliki soboto se prične sveti obred ob 6 zjutraj, končajo pa se s sveto mašo in razkritim oltarjem. — Pravi govori bo tudi nekaj edinstvenega v Ljubljani obred spominja vstajenja Gospodovega na veliko nočno nedeljo ob 6 zjutraj. Obred vstajenja so sicer ne bo razvilj v prosti naravi štepanjskega polja, ampak naravnost iz kapelice Božjega groba h glavne mu oltarju v cerkvi.

Vsem obiskovalcem Božjega groba priporočamo tudi, da se z denarnim prispevkom spomnijo potreb cerkve, ki bodo letos še posebno velike, saj se bodo takoj po velikonočnih praznikih začela dela za prenovitev cele cerkve v notranjosti.

V cerkvi Sreca Jezusovega

V sredo, četrtek in petek popoldne ob 4 cerkvene molitve. Veliki četrtek: ob 6 zjutraj slovesna sv. maša. Obhajilo vernikov samo pred in med sv. mašo. Po sv. maši prenese Najsvetejšega k stranskemu oltarju. — Na veliki petek se začne sv. obred ob 7 zjutraj. Zvečer ob 6.30 sv. križev pot. — Na veliki soboto se začne sv. obred zjutraj ob 5.15. Sv. maša se prične približno ob 6.30. Sv. obhajilo samo med sv. mašo. Popoldne ob 13 se bodo blagoslovile velikonočne jestvine. — Velika nedelja: ob 5.15 zjutraj sv. maša z obhajilom vernikov. Ob 6 slovesnost Gospodovega vstajenja. Takoj po zahvalni pesmi in obhajilu vernikov slovesna sv. maša. — Tih sv. maše: ob 6.30, 7.30, 8 in 9. Popoldne ob 17 pridige ne bo, pač pa bodo ob 17.30 pete litanije z blagoslovom.

V cerkvi sv. Družine

Veliki četrtek: ob 6 zjutraj začetek spovedovanja; ob 7 bo slovesna sveta maša, med sveto mašo skupno sveto obhajilo. Po sveti maši prenese presveto Rešnje Telo k stranskemu oltarju; nato razgrinjanje oltarjev in večerice. Zvečer ob 8 skupna molitev, predsvetilo, sveti križev pot in petje evharističnih pesmi. — Veliki petek: ob 7 začetek cerkvenega opravila: petminutno premišljevanje Jezusovega trpljenja, branje dveh prerokb o Jezusu, Odrasniku, nato psalmsi po sv. Janezu, prošnje za Cerkev, krivce, razkolnike, Jude in pogane. Za prošnjam sledi razkrivanje in če-

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

Tele s šestimi nogami in tremi glavami. Nekemu kmetu v bližini Venezije je krava švicarske pasme strila izrednega telika s šestimi nogami in tremi glavami. Trup in noge so bile po obliki navadne, od treh glav je bila ena skoraj normalna, druga manjša, tretja je bila pa de deloma razvita in ni imela gobca. Čudna živalca, ki je živel le tri dni, je imela samo en zločede, sesala je pa z dvema gobcema.

Z Gorenjskega

Tekmovanje za najboljši uspehe dekliških krožkov. Na zborovanju deklet in deklic v St. Vidu je bil na trgu prirejen javen pevski nastop. Vodila ga je voditeljica deklet Erna Zhernetova. Med petjem so dekleta odkorakala k šoli, kjer je okrožna mladinska voditeljica Trude Kriessmann otvorila tekmovalce, ki je obsegalo športno sposobnosti in odgovore na svetovno nazorna vprašanja. Ocenjeno je bilo tudi petje in uspeh lanske akcije za izdelovanje igrač. Popoldne so se zbrala dekleta na šolskem travniku ter pokazala staršem, sestram ter bratom, kaj so se vse naučila.

Poroke. V vodiški občini so se poročili: Peter Jeraj in Marija Grmovnik, oba iz Vodič, Franc Kocelj iz Vodič in Koželj Ivana iz Polja, Valentin Spenko in Apolonija Brank, oba iz Polja.

Smrtna kosa. V občini St. Vid nad Ljubljano so umrli: Antonija Bečan iz Mednega in Rozalija Šušteršič iz Stanežič, v domačinski občini Franc Habijan, posestnik v Domžalah, Ivan Jesihar, Anton Banko, Stefanija Sušnik, Marija Varšek, Frančiška Trdina. V občini Trata nad Skofjo Loko Neža Špiček iz Stare Oslice, Ivana Košir iz Trate, Andrej More iz Trebije, Franc

Šenjo križa, nakar je »maša prej posvečenih darov«
in prenosa presv. Rešnjega Telesa v božji grob. Ob 8 zvečer litanije presv. Sreca Jezusovega, sklepna postna pridiga in petje postnih pesmi. — Velika sobota: ob 6 pred cerkvijo blagoslov ognja in petje kadilnih arn, petje sluč Kristusov, dvajset prerokb in potem litanije vseh svetnikov. Sledi slovesna sveta maša. Po končani sveti maši pri božjem grobu obhajilo vernikov. V šoli letos ne bo blagoslova velikonočnega Jagnjeta, prinesite k blagoslovu v župnijsko cerkev: ob 2 popoldne pri g. Jožetu Karpetu, ob pol 3 v karmeličanski cerkvi, ob 3 v meščanski šoli, ob četrtna 4 v kapeli sv. Vincencija Pavelskega, ob pol 4 pri g. Mariju v Ljubljanski ulici 1, ob 4 v cerkvi sv. Družine. — Velikonočna procesija letos po vseh župnijah Ljubljane odpade. Obred »Vstajenja«
se izvrši v cerkvi in sicer ob 8 zvečer. — Velika nedelja: ob 9 slovesna božja služba z orkestrom.

V cerkvi sv. Cirila in Metoda

Velika sredo: ob 4 popoldne slovesne jutranjice. Popoldne prilika tudi za sveto spoved. — Veliki četrtek: edina sveta maša ob 7 v spomin vpostavitve svetega Rešnjega Telesa. Od 6 dalje se bo delilo sveto obhajilo vsake pol ure. Po sveti maši se prenese Najsvetejša k Marijinemu oltarju, kjer ostane v počaščenosti vse dan. Verniki rabijo da pridejo čez dan počastiti in molit Najsvetejši. Razsvetilev po možnosti v temle redu: od 11-12 ljudskošolska mladina, od 12-13 tretje redniki, od 13-14 ministrantje, od 14-15 srednješolska mladina, od 15-16 gospe, od 16-17 mošje in fantje, od 17-18 dekleta, od 18-19 skupna ura molitve. Popoldne ob 4 so tudi slovesne jutranjice. — Veliki petek: obredi velikega potka se začnejo ob 8. Ure češčenja se v istem redu kot prejšnji dan. Popoldne ob treh je križev pot. Ob 4 slovesne jutranjice. Zvečer ob 7 je zadnji postni govor. Po govoru je oljskorska pobožnost, pri kateri sodeluje cerkveni pevski zbor. Prosto volni prispevki za kritje stroškov za nabavo nočnega materiala se hvalačno sprejemajo. — Velika sobota: obredi se začnejo že ob 7, in sicer blagoslov ognja, velikonočne sveče, krsne vode, nakar je sveta maša. Popoldne ob 13, 15 in 16 blagoslov velikonočnih jedil. — Velika noč: obred »Vstajenja«
po sveti maši ob 6. Slovesna sveta maša ob 10. Popoldne ob 17 pete litanije.

— Razpisani župniji. Zaradi smrti dosedanjih župnikov sta razpisani župniji Sv. Jakob v Ljubljani in Vrhnika. Pravilno opremljene prošnje je nasloviti in poslati na škofijski ordinarij v Ljubljani, Rok za vlaganje prošnji ee zaključiti dne 20. junija 1943.

— Visoka dnevna temperatura. V ponedeljek popoldne je bilo nekaj fasa močno vetrovno. Po cestah je veter dvigal oblake prahu. Dosežena je bila najvišja dnevna temperatura +23.8° C, za nekaj stopinj nižja kot v nedeljo. V torek zjutraj ni bilo megle, tudi ne slane na Barju. Na zapadu, zlasti okoli Krima se je ob zgodnjih jutranjih urah nebo malce pooblačilo. Pozneje se je zjasnilo. V torek zjutraj se je minimalna temperatura zelo dvignila, kar rapidno se je stopnjevala od +5° C prejšnjega jutra na +11.2° C, za april nenavadna višina. Barometer že od sobote pada ter je v torek zjutraj dosegel stanje 763.9 milimetrov, nekoliko pod normalo. Noč je bila svetla in jasna. V torek popoldne je bil začetek mlaja. Ker aprila ni bilo v Ljubljanski pokrajini izdatnejega dežja, se vode zelo nizke. Ob Savi nekateri mlini ne morejo obratovati zaradi prenizke vode.

— Duhovne vaje za gospe in matere bodo v Lichtenurnu od 26. do 30. aprila. Pričetek bo v ponedeljek 26. aprila ob 7 zvečer. Prisrčno vabljenje!

— Najznamenitejši roman iz prve krščanske dobe je nedvomno Sienkiewicz Quo vadis. Najlaže obogatiti s tem svetovnim delom svojo knjižnico, če postanete od Družbe sv. Mohorja. Za leto 1944 boš dobil štiri lepe knjige za 20 lir. Ude sprejemajo vsi župni uradi in Mohorjeva knjigarna na Miklošičevi cesti 19 v Ljubljani. Pohitite s priglajanjem!

— Nesreče na deželi. Posestnikov sin, 12-letni Janez Pucelj je na glavni cesti padel s košela in si zlomil desno roko. — V D. M. v Polju stanujoči zasebnik 82-letni Janez Poznjak si je zlomil desno nogo, ko je padel na cesti.

Cankar iz Brebovice, Franc Jerb iz Volake, Jakob Burnik iz Stare Oslice, Marija Dorling iz Čabrače, Anton Osredkar iz Planine, Pavla in Ana Peterelj iz Podgore, Peter Primic iz Stare Oslice, v medvodski občini sta umrli Andrej Lustrek iz Ladje in Simon Jamnik iz Spodnje Seničice, v šentvitski občini so umrli Ana Šiler iz St. Vida, Ivan Robida iz Vojske, Alojzija Ivana Trpin iz Zg. Gameljnov, Alojzij Ališ iz Sp. Gameljnov, Jožef Grašič iz Guncelj, Ana Komant iz Vižmarjev, Marija Čebašek iz Zg. Pirnič. V kresniški občini Katarina Šušter, preužitkarica iz Velike vasi, posestnikova žena Uršula Jemec iz Sv. Nikolaja, Marija Godec, preužitkarica v Kresnicah. V senčurski občini Ivan Jekovec iz Luž, Marijana Perden in Ivan Križnar iz Senčurja, Jožef Barle iz Luž, Alojzij Vreček iz Velesovega. V vodiški občini sta umrli: Ivan Spenko iz Celja in Ivan Traven iz Vodič.

S Spodnjega Stajerskega

Odlikovan Pohorec. Lesni delavce Jožef Založnik iz St. Lovrenca na Pohorju je kot grenadir na vzhodnem bojišču dobil železni križec I. stopnje. Je že drugi domačin iz St. Lovrenca, ki je dobil to odlikovanje.

Zanimiva najdba iz kamene dobe na Pohorju. Kmetovalec in mizar Alojzij Munetti iz Sv. Lovrenca na Pohorju je našel, ko je oral v zemlji, še prav lepo ohranjeno sekiro iz mlajše kamene dobe.

Poroke na Stajerskem. V Ptujju so se poročili: Jožef Fric iz Zg. Brežic in Katarina Glück iz Brucka ob Muri, dalje Andrej Hernia in Marija Tetičkovič, oba iz Ptujja. V Vuhredu so se poročili: Fr. Jamnik in Avgusta Znidarič, oba iz Vuhreda. Rudolf Tscherny iz Mannheima in Karolina Kristan iz Vuhreda, Friderik Bresnik in Leobna in Angela

Da boste v četrtek laže sledili izvajanju

TOMCEVE KANTATE KRIŽEV POT

si kupite zbirko

Vide Tauferjeve

KRIŽEV POT

(S slikami F. Berganta)

Skladatelj Tome je uglasbil besedilo pesmi iz te zbirke.

Elegantno izdana knjiga stane samo L 13.—

Ljudska knjigarna v Ljubljani

Pred skofijo št. 5 in Miklošičeva cesta št. 5

Sunter iz Vuhreda, Ignac Javornik in Antonija Peruš, oba iz Vuhreda, v Slovenji vasi sta se poročila Emil Potočnik in Alojzija Turek, v Rogški Slatini Marijan Skofitš iz Hieflaus pri Leobnu in Marija Agreš iz St. Lenarta pri Brezicah, v Selnici ob Dravi sta se vzela Franc Gradšnik iz Celja in Stefanija Hekič iz Janževskega vrha, v Slovenski Bistrici pa Karl-Korošec in Neža Baumhagl, Franc Jurše in Neža Njadič, Matija Leskovar in Angela Flis. Jožef Košir in Antonija Tomažič, Emil Tkave in Ana Krpč.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli: 87letna Apolonija Füllekruss, vdova Petrossi, roj. Blaschitz, vdova po znanem komponistu Füllekrussu; 67letna gospodinja Frančiška Klemenčič; 84letni krojač Anton Kosar; 60letni upokojenec Alojzij Petek; 21letna posestnikova hčerka Jožefina Lorber in mali Kamil Lupine iz Ptujja. Na Dunaju je umrl 27letni mizarski pomočnik Jožef Čmok iz Paker čigar zemsko ostanke so prepeljali v Maribor. Na vzhodnem bojišču je padel grenadir Ivan Osmec, doma iz Frankovec pri Ormožu, dalje grenadirski deseterik Alojzij Lešnik iz Šostanja in vojak v pehotnem polku Friderik Rankel iz Krškega.

Iz Hrvaške

Poglavnik dobil najvišje finsko odlikovanje. V imenu predsednika finske republike, Rista Rytia, je te dni obiskal Poglavnika NDH v Zagrebu odpravnik poslov tamošnjega finskega poslanstva Armas Yntilä ter je Poglavniku izročil najvišje finsko odlikovanje, velered finske bele rože z briljanti, s katerim ga je odlikoval šef finske države.

Odlikovanje tujih diplomatov v Zagrebu. Poglavnik NDH je te dni sprejel romunskega poslanika v Zagrebu Dimitrija Buzdugana ter mu je izročil najvišje hrvaško odlikovanje, velered kralja Zvonimirja z Danico. Isto odlikovanje je dobil tudi madžarski poslanik v Zagrebu Ferenc Marosy de Marossolymos. Svetnik madžarskega poslanstva dr. Laszlo Bartok je pa dobil od Poglavnika odlikovanje reda kralja Zvonimirja I. stopnje z zvezdo.

Obisk velikega jeruzalemskega muftija v Zagrebu. Na povabilo hrvaške vlade je obiskal NDH veliki jeruzalemski mufti El Husein ter je bil sprejet tudi pri Poglavniku. Po nekaj dnevnem bivanju v Zagrebu je veliki muftija obiskal Banja Luko in Sarajevo, kjer se je zanimal za verske in prosvetne razmere tamošnjega muslimanskega življa.

Iz Srbije

Varčevanje s kurivom v Srbiji. Preskrbo domačinstev s kurivom v Beogradu je srbska vlada zaupala posebni centrali, ki je v ta namen ustanovila. Ker razpolaga sedanje srbsko področje z majhnimi gozdnimi površinami, pomeni za srbsko vlado nabava zadostnih količin drv stalno vprašanje. Da bi ljudje v bodoče porabili manj drv, so v Beogradu izdelali tudi nove vrste štedilnikov, ki zahtevajo majhne količine kuriva. Nove štedilnike so v Beogradu tudi razstavili ter si jih je do sedaj ogledalo že nad 25.000 Beograđanov. Med obiskovalci je bil pred dnevi tudi minister za srbsko narodno gospodarstvo dr. Milorad Nedeljković, ki je imel ob tej priliki tudi predavanje o tem vprašanju. V svojih izjavah je poudarjal potrebo, da morajo srbska domačinstva zelo varčevati z razpoložljivimi količinami drv, ker ima Srbija na sedanjem svojem ozemlju zelo malo gozdov, precej pa lignita. V Srbiji namreč odpade na glavo 1.12 kub. m drv, gozdni prirastek pa znaša samo 0.48. kub. m. Zato se po izjavi ministra dr. Nedeljkovića njegovo ministrstvo bavi s povečanjem uporabe premoga. S tem v zvezi je pa seveda tudi povečano pridobivanje premoga in modernizacija sedanjih rudniških naprav.

Nabiralna akcija banatskih nemških prostovoljcev. SS divizija, Princ Evgen, ki je v glavnem sestavljena iz banatskih prostovoljcev nemške narodnosti, je dosedaj nabrala 365.040.05 mark za svoje padlih prostovoljcev na vzhodnem bojišču.

Novo predavanje Colina Rossa v Beogradu. Po svoji vrnitvi iz Sofije se je znova ustavil v Beogradu znani nemški publicist Colin Ross ter je imel na Kolarčevi ljudski univerzi predavanje za nemške vojake o temi: »Zahodna hemisfera in amerikanizem«.

Drobna ljubljanska kronika

Vokalno instrumentalni koncert Glasbene Matice in simfonienega orkestra bo jutri, v četrtek, 22. t. m., ob 7 zvečer v ulonski dvorani. Izvajala se bo Tomčeva kantata za soli, zbor in orkester »Križev pot«. Umetniško vodstvo koncerta je v rokah ravnatelja Mirka Poliča in z njim je povezano veliko našega pevsko-koncertnega udeleževanja v zadnjih 15 letih, odkar je Polič dirigiral vsakega zbora Glasbene Matice. Veliko je sodeloval v vokalnih skladb domačih avtorjev, ki jih je Polič izvajal s svojim zborom doma in v tujini. Danes pa bo eden posebej poudariti izvedbo velikih del za soli, zbor in orkester, ki so vse povezane z njegovim imenom in umetniškim delom. Tako smo slišali v zadnjih letih naslednja dela: Foerster: Turki na Silevi (1937), Laviole: Gozdna samota (1939) ter 41. in 42. psalm (1929, 1939 in 1940), Ostere: Magnifikat (1936), P. H. Sattler: Oltar (1931), V. Kriplj: dr. Gledilje (1932), Skerjanc: Zgodnja škofa (1928, 1939 in 1940), Sedaj se jim pridrukuje Tomo: Križev pot. Izmed ostalih literatur pa naslednja dela: Gotovce: Duhavka (1931), Hristič: Opelo (1930, 1931, 1934), Slavenski: Religioznija (1936), Dvofak: Te Deum (1933), Krička: Skušnjava v puščavi (1931), Suk: V novo življenje (1933), Vitepalek: O poslednjih rečeh človeka (1931), Salimovski: a. simfonija — Nočni sprev (1933), Stravinski: Simfonija psalmov (1932), Verdi: Misa da requiem (1933, 1941), Berlioz: Pogubljenje Fausta

(1930, 1931, 1934), Beethoven: Misa solemnna (1933), Liszt: Kristus (1936) in Mozart: Requiem (1937). Tako bogato izbrje velikih pomembnih del je bilo deležno malokatero mesto kakor ravno Ljubljana in to po zaslugi ravnatelja Poliča in Glasbene Matice, ki se ni nikdar bala krtev, ki so zvezane z izvedbo takih del. Opozorjamo, da se bo izvajal Tomčev »Križev pot«
samo jutri, v četrtek, 22. t. m., in ponovitev na veliki petek, kakor je bilo prvotno misljeno, žal, ne bo. V knjigarni Glasbene Matice je na razpolago še nekaj sedežev in stojalk, kakor tudi spored koncerta s tekstom Križevga pota, ki ga je sponasila Vida Taufer.

Cetrta produkcijska Glasbene akademije se ne vrši 21. t. m., ob 18, ampak ob 19 v veliki filharmonični dvorani. Sporedi so napredaj v Matični knjigarni (po 3 in 1 lro).

Cetrta javni nastop gojenecv Glasbene akademije bo danes ob 19 v veliki filharmonični dvorani. Prodaja programov v knjigarni Glasbene Matice in pri večerni blagajni (po 3 in 1 lro).

Ribarsko društvo poziva svoje člane, ki so plačali članarino za leto 1943, da dvignejo članske izkaznice pri g. Bogataju Ivanu. Kongresni trg 19. Obenem naj prinesejo s seboj 8 slike velikosti 6 krat 8 cm.

V torek po velikonočnih praznikih bomo slišali v mali filharmonični dvorani koncert

prav posebne vrste. Nastopili bodo trije najsmetniki, ki so že dal časa združeni v trije s sledijo: zasledbo: flauta — Slavko Korošec, viola — Karel Jeraj, kitar — Stanko Prek. Izvajali bodo tri dela, ki so napisana za to sestavo, in vsi, ki so slišali vaje Trin, tridjo, da se izredno lepo glasi. Podrobnosti bomo objavili, predprodaja začne jutri v knjigarni Glasbene Matice. Koncert bo v torek, 27. t. m., ob 7 zvečer v mali filharmonični dvorani.

V Zvezdi urejajo travnike. Mestna vrtarinja je v ponedeljek začela orati v jeseni s travo zasejane prostore v Zvezdi. Za lani je mestna občina ljubljanska na teh krajih vsadila krompir, ki je dobro obrodil. Ko je bil jeseni krompir izkopan, je mestna vrtarinja vsadila travo, ki je na gosto zrasla in letos lepo zelenela, kar je bilo prijetno za oči. Pretekli teden so to travo pokosili. V ponedeljek pa so začeli travnike orati. Ob oranju se mnogi ljubljanski ustavljajo. Radovedni so kaj bodo letos tam vsadili. Od delavcev dobivajo kratke in jedrnat odgovori: »Krompir.«
Od mnogih posestnikov so letos tudi ugledni in odlični ljubljanci našli travniške parcele, da jih spremenijo v vojne njive. Najmanjša je splošno nizka, le nekateri zahtevajo pretirane zneske. Kakor zatrjujejo poznavalci gospodarskih prilik ljubljane, bo letos do 150 ha zemlje spremenjene v vojne njive in brezplačno prepustili državnemu obsezu travnikov, ki so ga razdelili v male parcele. Te so Glatjevecni z vsemu prekopali in napravili vzorne njivice.

Gledališče

Opera:

Sreda 21. aprila, ob 18: »Madame Butterfly«.

Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Četrtek, 22. aprila: Zaprtio.

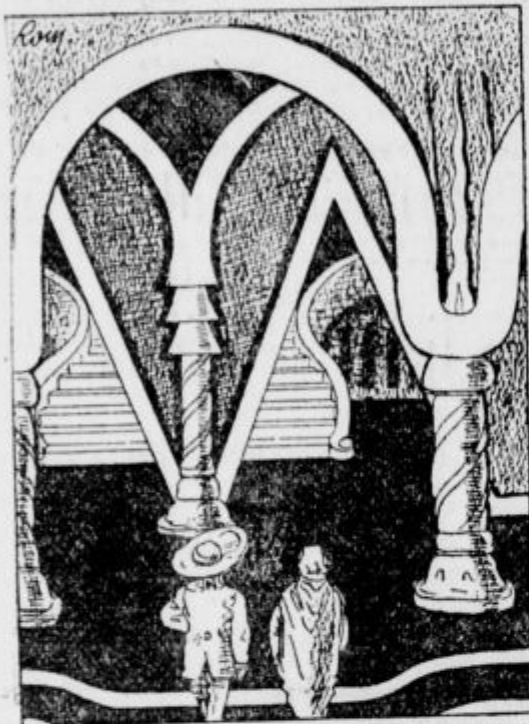
Petek, 23. aprila: Zaprtio.

Trije zlati lasi deda Vseveda

Spisal K. J. Erben — Risal Ivan Romih

POTEM PRIDE V DRUGO VELIKO MESTO, PRED KATERIM JE OČE ZAKOVAL SVOJEGA SINA. »POZDRAVLJEN BODI, ZALOSTNI POGREBEC!« GA POZDRAVI PLA-VAČEK. — »KAM PA GREŠ?« GA VPRA-ŠA. — »K DEDU VSEVEDU!«

»SKODA, DA NISI PREJ PRISEL, NAS KRALJ ČAKA ZE DOLGO TAKEGA PO-SLANCA.« NATO GA PELJE H KRALJU.

Denar

Vse denarno in trgovske posle izvršim hitro in točno. Obrnite se na **RUDOLF ZORE** Gledališka ul. 12. Tel. 28-10

Razno

Vloge in prošnje v italijansko sestavlja, prepisuje in razmnožuje, izvršuje vse informacije ter razne osebne usluge **SERVIS BIRO**, Ljubljana, Selenburgova 4.

KINO UNION 22-21

Odličan film iz življenja kmečkega dekleta
»Povratek zapeljane«
V gl. vlogi: Gino Cervi in Adriana Benetti.
PREDSTAVE:
ob delavniških: 15.30, 17.30 in 19.30; ob nedeljah in praznikih: 10.30, 15.30, 17.30, 19.30

KINO SLOGA 27-30

SAMO 21. in 22. aprila 1943!
Ena izmed redkih, prav ljubkih komedij
»Gospodične iz sosedne hiše«
V glavni vlogi:
Antonio Gandusio, Peppino de Filippo.
Predstave ob 14, 15.50, 17.40 in 19.30!

KINO MATICA 22-41

Dnevno ob 15 najboljši film LA JANE
»Ljudje iz varieteteja«
Ples, humor, moderna glasba. — V ostalih vlogah: Hans Moser, Atila Hörbiger
Dnevno ob 17 in 19.15 pretresljiva drama
»Živi mrtvec«
V glav. vlogah: Carlo Ninchi, Dina Sassoli

Mali oglasi

Prodamo

Fižolove prekle
dobite v skladišču Go-spodarske zveze - Mal-strova ulica 10.

Brezove metle
dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova c. 29.

Rumeno korenje
in krmilno peso dobite v skladišču »Gospodarske zveze«, Malstrova ul. 10.

Lesene držaje
za lopate in motike pro-daja Gospodarska zveza, Bleiweisova cesta št. 29.

Mrčes
(ušl, stenice, bolhe itd.) zanesljivo uničite s »To-xin« praškom. Drogerija KANC, Zidovska ulica 1.

Bramorje
in voluharje uniči pre-izkušeno sredstvo BRA-MORIN. Z navodilom v drogeriji Kanc, Zidovska ulica št. 1.

Žimo za modroce

vseh kvaliteter kupite že od 32.— lir naprej pri

»ŽIMA« — Milan Jager

mehanična predilnica žime
Trgovina: Sv. Petra c. 17, predilnica: FUZINE

Napredaj je nov stroj za popravljanje nogavice

Dobe se tudi posamezne igle. Na ogled v trgovini Česnovar, Ljubljana, Rim-ska cesta 2.

Pisalni stroj

zajamčeno brezhiben, po-ceni prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod 2703.

Novo kuhinjsko omaro
in mizo prodam. Knezo-va ulica št. 35.

Šivalni stroj

znamke »Stewer«, zelo dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2660.

Kupimo

Prazne steklenice
Chianti in buteljke, ku-puje stalno restavracija »Siamič«.

Kompleten štedilnik
železen, za vžigati, nov ali že rabljen, kupim. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2687.

Stroji

Rabljeni stroje

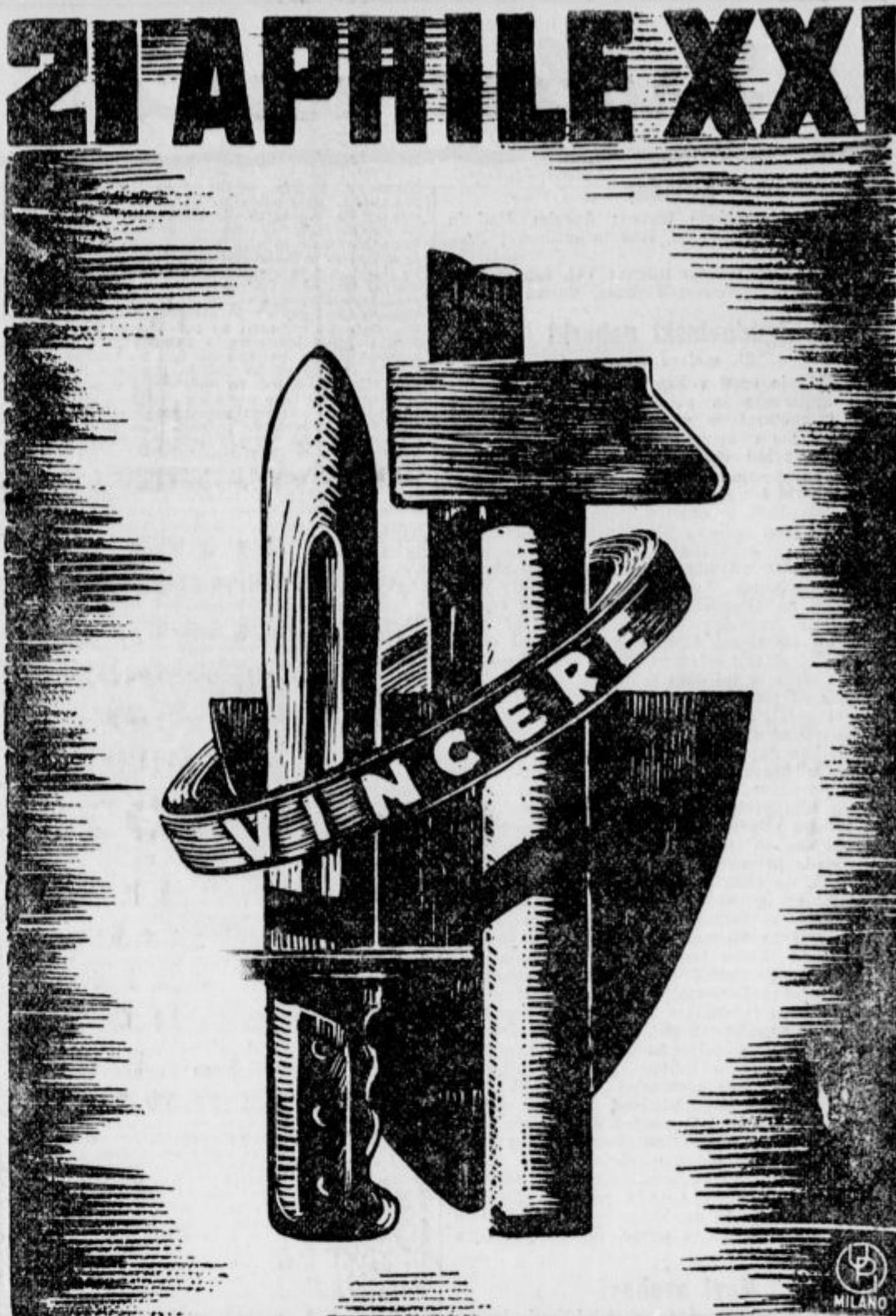
kakršne koli vrste vnov-čite najboljše, ako jih po-nudite strojno tehnični pisarni Ludvik Ileršič - Ljubljana, Rimska 13.

Kolesa

Triciklje, originalne
tvorniške, za razno no-silnost, ima na zalogi »RADIOVAL«, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 13.

Posestva

Zemljiški kompleks
v izmeri ca 29.000 m. v bližini glavne carinarni-ce. Zaje Andrej, realitet-na pisarna, Tavčarjeva ulica 10.

CORPORAZIONI

CEREALI - ORTO - FLORO - FRUTTICOLTURA
ZOOTECNIA E PESCA - LEGNO
PRODOTTI TESSILI - ABBIGLIAMENTO
SIDERURGIA E METALLURGIA - MECCANICA
COMBUSTIBILI LIQUIDI E CARBURANTI
CARTA E STAMPA - COSTRUZIONI EDILI
ACQUA - GAS - ELETTRICITÀ
INDUSTRIE ESTRATTIVE
VETRO E CERAMICA
COMUNICAZIONI INTERNE
MARE E ARIA - SPETTACOLO
OSPITALITÀ - PROFESSIONI E ARTI
PREVIDENZA E CREDITO

CONFEDERAZIONI

AGRICOLTORI - LAVORATORI AGRICOLTURA
INDUSTRIALI - LAVORATORI INDUSTRIA
COMMERCianti - LAVORATORI COMMERCIO
AZIENDE CREDITO E ASSICURAZIONE
LAVORATORI AZIENDE CREDITO E ASSICURAZIONE
PROFESSIONISTI E ARTISTI

L'ESERCITO DEI LAVORATORI COMBATTE
IN INTIMA UNIONE CON L'ESERCITO DEI
SOLDATI PER UN'UNICA, FULGIDA META:
LA VITTORIA, APPORTATRICE DI UNA
PIU' ALTA GIUSTIZIA NAZIONALE E SOCIALE

VOJSKA DELAVCEV SE BIJE V TESNEM SO-
DELOVANJU Z VOJAKI, ZASLEDUJOČ EDINI,
SIJAJNI CILJ: ZMAGO, KI BO PRINESLA
VECJO NARODNO IN SOCIALNO PRAVICO

S.S. VAN DINE:

Umorjeni Kanarček

»Grozil vam je samo, da se bo poslužil zakonitih sredstev, če se ne boste prostovoljno odzvali mojemu pozivu. Danes imam mnogo dela izven urada, a želim, da mi mi čimprej podali nekaj pojasnil.«

»Vrag naj me vzame, če vam bom v takih okoliščinah podal kako pojasnilo! Videlo se je, da se Cleaver le s težavo premaga. Ni sem nikak žepar, da bi ga po svoji dragi volji klicali na odgovor in to celo z grožnjami.«

»Ker se upirate, da bi mi dali pojasnila, ki jih potrebujem, kot prost državljani, mi ne preostane drugega, kot da spremenim vaš položaj!« je izjavil Markham in nadaljeval obrniti se k Heathu: »Narednik, pojdite in naročite Benu, naj sestavi pozivnico na ime Karla Cleaverja!«

Cleaver se je zdržnil in stisnil zobe. »Zaradi katere obtožbe?« je vprašal. »Zaradi umora Margarete Odell.« Cleaver je planil pokonci. Njegov obraz je postal smrtnobled.

»Nelepo šalo ste si dovolili. Prepričani bodite, da boste igro zgubili. Niti v tisoč letih ne boste mogli dokazati te obtožbe!« »Morda res ne. Toda če nečete govoriti tukaj, vas bomo prisilili, da boste govorili pred poroto.«

»Govoril bom tukaj!« je izjavil Cleaver in znova sedel. »Kaj hočete vedeti?«

Markham je vzel cigaro in si jo prižgal. »Prvič: Zakaj ste mi rekli, da ste v ponedeljek zvečer bili v Boontonu?«

Jasno je bilo, da je Cleaver pričakoval to vprašanje.

»Ko sem čital o umoru Kanarčka, sem hotel pripraviti alibi in brat mi je malo prej dal poziv, da se mora zgledati na policiji v Boontonu. Bil je to kakor nalašč pripravljen alibi. Razumljivo je, da sem ga izkoristil.«

»Čemu pa ste potrebovali alibi?« »Nikakor ga nisem potreboval, samo zdelo se mi je pametno, da se na ta način izognem kakršnim koli neprilikam. Znano je bilo, da sem občeval z gospodično Odell in nekateri so celo vedeli, da me je izsiljevala. Naj sem bil sam tako nesposoben, da sem to zadevo pri-

povedoval drugim. Mannixu na primer, sem pripovedoval o tem... Oba naju je izsiljevala.« »Ali je bil to edini razlog, da ste si tako prizadevali, da bi si poskrbeli alibi, ga je vprašal Markham in ga prodirljivo pogledal. »Ali se vam to ne zdi zadosten razlog? Izsiljevanje bi vendar moglo biti povod...«

»Treba je več povodov, da se more vzbuditi sum!« »Morda! Na vsak način nisem hotel, da bi me vpletli v zadevo. Nikakor me ne morete obsojati, ker sem skušal, da bi se temu izognil.« Markham se je naslonil na mizo z nič dobrega obetajočim nasmehom.

»Dejstvo, da vas je gospodična Odell izsiljevala, ni edini razlog, zaradi katerega ste se zlagali. Prav tako tudi ni glavni razlog za vas.«

Cleaverjeve oči so se zožile, a nikakega drugega znaka zmedenosti ni bilo na njegovem obrazu.

»Jasno je, da veste več kot jaz...« Skušal se je delati brezbržnega.

»Nikakor ne več kot vi, gospod Cleaver!« ga je zavrnil Markham; »pač pa toliko kot vi. Povejte mi, kje ste bili v ponedeljek med 11 uro in polnočjo.«

»Morda je to ena izmed stvari, ki so vam že znane!«

»Res je, bili ste v stanovanju gospodične Odell.«

Cleaver se je zasmejal, a nikakor se mu ni posrečilo, da bi zakril učinek, ki ga je ta jasna Markhamova obsodba naredila nanj.

»Če domnevate to, pomeni, da ne veste ničesar. Pretekla sta že dva tedna, kar nisem več stopil v njeno stanovanje.«

»Oseba, vredna vsega zaupanja, pa priča nasprotno.«

»Priča!« Ta beseda je s težavo prišla preko stisnjenih Cleaverjevih ustnic.

Markham je priklinal.

»Videli so vas, ko ste prišli iz plesalkinega stanovanja. Krenili ste po hodniku in odšli skozi stranska vrata pet minut pred polnočjo!«

Slišalo se je, kako so Cleaverju zašklepetali zobje in dihanje mu je zastajalo. »Med poldvanajsto in polnočjo,« je nadaljeval Markham, »ne da bi ga pustil priti do besede,« je bila gospodična Odell umorjena in oropana. Kaj morete pripomniti k temu?«

Mučen molk je zavladal v sobi. Čez nekaj časa pa se je oglašil Cleaver.